

ผลงาน

เรื่อง

การศึกษาความรู้ ทักษะ ทักษะ และ การปฏิบัติ ในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า
ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ของจังหวัดชลบุรี

โดย

นางสาวพิชญา วีระพันธุ์

ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ 2641

กลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชลบุรี

เพื่อขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ

ตำแหน่งเลขที่ 2641 กลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชลบุรี

สัดส่วนผลงานร้อยละ 60

ผู้ร่วมดำเนินการ จำนวน 2 ราย คือ

- 1.นางสาวอลิสา กิระดิศวิน ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการ สัดส่วนผลงานร้อยละ 20
- 2.นางสาวกรกมล ธนะกิจศิริ ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการ สัดส่วนผลงานร้อยละ 20

คำนำ

โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดต่อร้ายแรงที่ยังคงเป็นปัญหาสำคัญด้านสาธารณสุขในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย โดยองค์การอนามัยโลกได้ตั้งเป้าหมายให้โลกปลอดโรคพิษสุนัขบ้าในมนุษย์ ภายในปี ค.ศ. 2030 ในขณะที่ประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายภายใต้โครงการ ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เพื่อกำจัดโรคนี้ให้หมดไป ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำกับ ดูแล และให้ความรู้แก่ประชาชน

ผลงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ด้านสาธารณสุขในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดชลบุรี เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้งสาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาแนวทางเสริมสร้างศักยภาพ บุคลากร และสนับสนุนการกำหนดนโยบายที่เหมาะสม ผู้จัดทำหวังว่าผลงานนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน และกำหนดนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนเป้าหมายการกำจัด โรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปในอนาคต

พิชญา วีระพันธุ์

กันยายน 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
สารบัญ	(ข)
สารบัญตาราง	(ค)
1. ชื่อเรื่อง	1
2. ระยะเวลาการดำเนินการ	1
3. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	1
4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน	3
5. ผลสำเร็จของงาน	7
5.1 ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณ	7
5.2 ผลสำเร็จของงานเชิงคุณภาพ	10
6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ	16
7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ	17
8. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ	17
9. ข้อเสนอแนะ	17
เอกสารอ้างอิง	19
ภาคผนวก	20
ภาคผนวก ก	21
ภาคผนวก ข	22

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	สัดส่วนเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทตำแหน่ง (n= 402)	7
ตารางที่ 2	สัดส่วนเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ (n= 402)	7
ตารางที่ 3	ข้อมูลปัจจัยด้านอายุ ประสบการณ์การทำงานด้านการควบคุมและป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า และจำนวนการอบรมเกี่ยวกับเรื่องโรคพิษสุนัขบ้า ของเจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม (n= 402)	8
ตารางที่ 4	ระดับความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ของเจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม (n= 402)	8
ตารางที่ 5	ระดับทัศนคติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม (n= 402)	9
ตารางที่ 6	ระดับคะแนนการปฏิบัติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม (n= 402)	9
ตารางที่ 7	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Spearman's Rank Correlation Coefficient) ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในด้านการป้องกันและควบคุม โรคพิษสุนัขบ้า ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดชลบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม	10
ตารางที่ 8	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ ตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าถูกต้อง ในแต่ละข้อ (n= 402)	10
ตารางที่ 9	ระดับทัศนคติในแต่ละประเด็นด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม (n= 402)	13
ตารางที่ 10	จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ ตอบแบบสอบถามในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าใน แต่ละประเด็น (n= 402)	15

1. เรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดชลบุรี

2. ระยะเวลาการดำเนินการ มีนาคม 2568 ถึง กันยายน 2568

3. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ผลงานเรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ของเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ผู้ขอรับการประเมินได้ใช้ความรู้ ทางวิชาการ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

3.1.1 การป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์

1) โปรแกรมการให้วัคซีนป้องกันก่อนสัมผัสโรค ในสุนัขและแมวให้วัคซีน สองครั้ง โดยเข็มแรกให้เมื่ออายุ 12 สัปดาห์ และให้ซ้ำหลังจากการให้วัคซีนเข็มแรก 2-4 สัปดาห์ และต้อง ฉีดกระตุ้นซ้ำเมื่ออายุ 1 ปี จากนั้นให้ฉีดกระตุ้นซ้ำทุกปี ส่วนสุนัขและแมวที่อายุมากกว่า 4 เดือน ให้วัคซีน สองครั้ง ห่างกัน 2-4 สัปดาห์ จากนั้นให้ฉีดกระตุ้นซ้ำทุกปี ทั้งนี้ ปริมาณการให้วัคซีน ให้ยึดตามคำแนะนำของ บริษัทผู้ผลิตโดยเคร่งครัด โดยวัคซีนอยู่ควรวอยู่ในอุณหภูมิที่เหมาะสมตลอดเวลา (+2 ถึง +8 องศาเซลเซียส) ทั้งในขณะจัดเก็บและการขนส่งวัคซีน (สัตวแพทย์สภา, 2563)

2) การจัดการหลังจากสัมผัสโรค สำหรับสัตว์ที่กัดคนหรือสัตว์เลี้ยงตัวอื่น หากเป็น สัตว์เลี้ยงที่สุขภาพดีควรกักดูอาการเป็นเวลา 10 วัน โดยให้สัตวแพทย์เป็นผู้ประเมินอาการ ในช่วงเวลา ดังกล่าว ในกรณีที่คนถูกสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของกัดให้ทำการการุณยฆาตสัตว์ตัวนั้นทันทีและนำส่งซากสัตว์ เพื่อตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการต่อโรคพิษสุนัขบ้าต่อไป สำหรับสัตว์เลี้ยงที่สัมผัสหรือถูกกัดโดยสัตว์ที่ป่วย เป็นโรคพิษสุนัขบ้า หากเคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามาก่อนให้วัคซีนกระตุ้นซ้ำทันที และให้วัคซีน อีกครั้งในอีก 3 วันหลังจากถูกกัด และควรกักดูอาการเป็นเวลา 45 วัน แต่หากสัตว์ไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อน ควรทำการุณยฆาตทันที หรือหากเจ้าของไม่ยินยอมให้กักดูอาการเป็นเวลา 180 วัน และฉีดวัคซีนป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า โดยให้วัคซีน 4 เข็ม ห่างกันทุก 4 วัน ขั้นตอนการดูแลบาดแผลเมื่อสัตว์เลี้ยงสัมผัสหรือถูกกัด โดยสัตว์ที่สงสัยหรือสัตว์ป่วยโรคพิษสุนัขบ้า ให้สวมถุงมือในขณะที่ต้องสัมผัสตัวสัตว์ก่อนทำความสะอาด บาดแผล และฟอกบาดแผลด้วยสบู่หลายๆ ครั้ง ทิ้งไว้อย่างน้อย 15 นาที แล้วใช้น้ำสะอาดล้างคราบน้ำลาย บริเวณรอบปากแผลให้สะอาด แล้วโกนขนบริเวณรอบปากแผล และทำการฟอกผิวหนังบริเวณปากแผลด้วย 4% chlorhexidine scrub หรือ 7.5% povidone-iodine scrub โดยทิ้งน้ำยาดังกล่าวให้สัมผัสบริเวณแผล อย่างน้อย 5 นาที แล้วทำความสะอาดเนื้อเยื่ออ่อนบริเวณแผลด้วยน้ำเกลือล้างแผล (สัตวแพทย์สภา, 2563)

3.1.2 อาการทางคลินิกของโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัข

พบทั้งแบบดุร้าย และแบบเชื่องซึม โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มแรก สุนัขจะมีอารมณ์และนิสัยเปลี่ยนไปจากเดิม ต่อมาระยะตื่นเต้น สุนัขเริ่มมีอาการทางประสาท กระวนกระวาย ตื่นเต้นไม่อยู่นิ่ง กัดทุกสิ่งไม่เลือกหน้า และสุดท้ายระยะอัมพาต สุนัขจะไม่สามารถใช้ลิ้นได้ อาจแสดงอาการขย้อนคล้ายมีอะไรอยู่ในลำคอ ขาอ่อนเปลี้ย ทรงตัวไม่ได้ ล้มแล้วลุกไม่ได้ โดยอาการอัมพาตจะเริ่มจากขาหลังแล้วแพร่ไปทั่วตัวอย่างรวดเร็ว และตายในที่สุด ภายใน 10 วันหลังจากสุนัขเริ่มแสดงอาการ ส่วนระยะพักตัวขึ้นอยู่กับ ชนิดสัตว์ อายุ ความเสียหายของแขนงระบบประสาท และระยะห่างจากตำแหน่งที่ถูกกัด และปริมาณเชื้อไวรัสโรคพิษสุนัขบ้า (สัตวแพทย์สภา, 2563)

3.1.3 มาตรการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

ในพื้นที่ที่พบการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า จะมีการประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ชั่วคราวเป็นระยะเวลา 30 วัน ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และมีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ให้กับสุนัขและแมวทุกตัวในพื้นที่ที่ระบุไว้ในประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ชั่วคราว ส่วนสัตว์ที่มีประวัติสัมผัสกับสัตว์ป่วยที่เป็นโรค จะต้องถูกกักและฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ทั้งหมด 4 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 4 วัน (โปรแกรม 4 x 4) และเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 6 เดือนนับจากวันที่ประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ชั่วคราว (กรมปศุสัตว์, 2568) โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สาธารณสุข ผู้นำชุมชน รวมถึง อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) อาสาสมัครปศุสัตว์ (อสป.) ที่ผ่านการฝึกอบรมการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าและได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ ให้เป็นผู้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตาม พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

3.2 กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- 1) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535
- 2) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
- 3) พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
- 4) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535
- 5) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552
- 6) พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552
- 7) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540
และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552
- 8) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

4.1 สรุปสาระสำคัญ

โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies) เป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสในกลุ่ม *Lyssavirus* ติดต่อผ่านน้ำลายของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ติดเชื้อ เช่น สุนัข แมว ค้างคาว และสัตว์ป่าบางชนิด โดยมากกว่า 95% ของผู้เสียชีวิตทั่วโลกมักมีสาเหตุมาจากการถูกสุนัขกัด (WHO, 2023) โดยในปัจจุบันโรคพิษสุนัขบ้ายังคงเป็นปัญหาด้านสาธารณสุขที่สำคัญในหลายประเทศ รวมไปถึงประเทศไทย ซึ่งยังคงพบผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีสุนัขจรจัดจำนวนมาก หรือในพื้นที่ที่ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงวัคซีนได้อย่างทั่วถึง (กรมควบคุมโรค, 2566) โดยในปี พ.ศ. 2567 ที่ผ่านมา พบการรายงานผู้ป่วยยืนยันด้วยโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย จำนวน 4 ราย โดยพบรายงานในจังหวัดยโสธร ตาก บุรีรัมย์ และสมุทรปราการ จังหวัดละ 1 ราย และในปี พ.ศ. 2568 ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 มีนาคม 2568 พบรายงานผู้ป่วยเข้าข่ายและยืนยันด้วยโรคพิษสุนัขบ้าจำนวน 4 ราย โดยพบรายงานในจังหวัดชลบุรี ตาก ศรีสะเกษ และฉะเชิงเทรา โดยปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่พบบ่อยในการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในผู้ป่วย ได้แก่ การไม่ไปพบแพทย์และไม่ได้รับวัคซีนหลังสัมผัสสัตว์สงสัยต่อโรคพิษสุนัขบ้า และการไม่ส่งตัวอย่างสัตว์สงสัยต่อโรคพิษสุนัขบ้าที่ตายตรวจทางห้องปฏิบัติการ (สิทธาวรรณ สุขโขและคณะ, 2568) นอกจากนี้ สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จากการรับตัวอย่างสัตว์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2567 จากฐานข้อมูลในระบบ Thai Rabies Net พบว่า มีตัวอย่างสัตว์ที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้าทางห้องปฏิบัติการ จำนวน 30 ตัว จากจำนวนตัวอย่างสัตว์ที่ตรวจในห้องปฏิบัติการทั้งหมด 58 ตัว คิดเป็นร้อยละ 52 (30/58) โดยปัจจัยเสี่ยงสำคัญในการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ได้แก่ การขาดการวัคซีนป้องกันโรคในสัตว์เลี้ยงและสัตว์จรจัด รวมไปถึงขาดการเฝ้าระวังโรคในพื้นที่ ส่งผลให้ไม่มีการแจ้งหรือควบคุมเมื่อมีสัตว์แสดงอาการสงสัยโรคพิษสุนัขบ้า

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอนามัยโลกที่ต้องการให้โลกปลอดจากโรคพิษสุนัขบ้าในมนุษย์ภายในปี ค.ศ. 2030 (WHO, 2020) และประเทศไทยมีนโยบายกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานบูรณาการร่วมกัน เช่น กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย รวมถึงภาคเอกชนและภาคประชาชน จึงทำให้ประเทศไทยได้ดำเนินมาตรการต่างๆ ทั้งในด้านการควบคุมประชากรสัตว์จรจัด การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ การส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าภายหลังสัมผัสโรค (Post-Exposure Prophylaxis; PEP) และการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าแก่ประชาชน อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานเหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหลายภาคส่วน โดยเฉพาะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และมีบทบาทโดยตรงในการบริหารจัดการพื้นที่ การกำกับ ดูแล และรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับทั้งด้านสุขภาพสัตว์และประชาชน เช่น การสำรวจและขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง การจัดกิจกรรมฉีดวัคซีน การควบคุมสุนัขจรจัด และการสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ เมื่อมีการสัมผัสโรค ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ

และการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อบทบาทหน้าที่ในการควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (ศูนย์ประสานงานโรคพิษสุนัขบ้าแห่งชาติ, 2565) เพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าจึงเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากสามารถนำผลการศึกษาดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากร รวมถึงออกแบบนโยบายหรือกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการและข้อจำกัดเฉพาะพื้นที่ โดยเฉพาะในจังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดเศรษฐกิจสำคัญของภาคตะวันออกที่มีการเคลื่อนย้ายของคนและสัตว์จำนวนมาก อีกทั้งยังพบปัญหาสุนัขจรจัด และมีรายงานการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์อยู่อย่างต่อเนื่อง

4.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

การศึกษาเป็นการศึกษาแบบสังเกต (observational study) โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive analytics) และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยมีขั้นตอนและวิธีการศึกษา ดังนี้

4.2.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สืบค้น รวบรวม และคัดกรองเอกสารทางวิชาการและงานวิจัย โดยมุ่งเน้นการศึกษาในประเด็นเรื่องระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ทั้งนี้ เอกสารที่นำมาศึกษาได้ผ่านการคัดเลือกจากแหล่งเผยแพร่และฐานข้อมูลวิชาการที่มีความน่าเชื่อถือและตรวจสอบได้

4.2.2 การสร้างและประเมินคุณภาพแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ตรวจสอบความถูกต้องและความแม่นยำของแบบสอบถามโดยการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิในกรมปศุสัตว์ด้านโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน 4 ท่าน โดยผลการตรวจสอบความตรง (validity) ซึ่งถูกคำนวณและแสดงด้วยค่า Index of item-objective congruence (IOC) พบว่าทุกข้อคำถามมีค่า IOC มากกว่า 0.5 แสดงว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และผลทดสอบความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามถูกคำนวณและแสดงด้วยค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.7 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน เพศ อายุ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ด้านการควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า จำนวนครั้งที่เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า

2) ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน และจัดกลุ่มคะแนนความรู้ โดยนำคะแนนสูงสุด (10) ลบด้วยคะแนนต่ำสุด (0)หารด้วยอันตรภาคชั้น (3) (Best, 1977) สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับดังนี้

ความรู้ระดับสูง	คะแนน 7 - 10	(ร้อยละ 66.68 - 100)
ความรู้ระดับปานกลาง	คะแนน 4 - 6	(ร้อยละ 33.34 - 66.67)
ความรู้ระดับต่ำ	คะแนน 0 - 3	(ร้อยละ 0 - 33.33)

โดยคำถามข้อ 2 และ 7 เป็นข้อคำถามเชิงบวก คำตอบว่า “ใช่” หมายถึง ตอบถูกต้องได้คะแนน 1 คะแนน และ คำถามข้อ 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9 และ 10 เป็นข้อคำถามเชิงลบ คำตอบว่า “ไม่ใช่” หมายถึง ตอบถูกต้องได้คะแนน 1 คะแนน

3) ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน เกณฑ์การแปลผลทัศนคติใช้เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล โดยแบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ คำนวณจาก

สูตรการหาค่าอันตรภาคชั้น

$$\begin{aligned} \text{จำนวนอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับที่ต้องการ}} \\ \text{ช่วงของการแปลผล} &= \frac{9.8 - 4.4}{5} \\ &= 1.08 \end{aligned}$$

ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

4.40 - 5.48	หมายถึง ระดับทัศนคติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง
4.49 - 6.56	หมายถึง ระดับทัศนคติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าไม่เหมาะสม
6.57 - 7.64	หมายถึง ระดับทัศนคติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าเห็นด้วยปานกลาง
7.65 - 8.72	หมายถึง ระดับทัศนคติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าเหมาะสม
8.73 - 9.80	หมายถึง ระดับทัศนคติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าเหมาะสมอย่างยิ่ง

4) ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยกำหนดให้ “ปฏิบัติได้” มีคะแนนเท่ากับ 1 และ “ปฏิบัติไม่ได้” มีคะแนนเท่ากับ 0 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ได้คะแนนการปฏิบัติ 7 - 10	หมายถึง มีการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าในระดับสูง
ได้คะแนนการปฏิบัติ 4 - 6	หมายถึง มีการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าในระดับปานกลาง
ได้คะแนนการปฏิบัติ 0 - 3	หมายถึง มีการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าในระดับต่ำ

4.2.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการประมาณค่าสัดส่วนโดยวิธีของ Wayne W.D. (1995) ในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากร โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และความน่าจะเป็นของสัดส่วนในการตอบคำถามถูกในแต่ละข้อที่ร้อยละ 50 ผลการคำนวณพบว่า ต้องสุ่มตัวอย่างผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า อย่างน้อยจำนวน 385 ราย โดยเก็บข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่จังหวัดชลบุรี (ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี) จำนวน 98 แห่ง ใช้ความน่าจะเป็นแบบชั้นภูมิ (stratified sampling) ในการสุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้น (pilot study)

4.2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลดำเนินการในลักษณะการศึกษาเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional study) โดยส่งแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบแบบสอบถามผ่านระบบ Google Forms ที่ทางผู้ทำการศึกษาได้ทำการออกแบบสอบถามไว้ และให้เจ้าหน้าที่ตอบแบบสอบถามในช่วงระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2568 ถึง 30 มิถุนายน 2568 การติดตามให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ทำการตอบแบบสอบถามภายในเวลาที่กำหนด ปฏิบัติโดยผู้ทำการศึกษาติดต่อกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านทางแอปพลิเคชัน LINE และการโทรเบอร์โทรศัพท์ เพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับของแบบสอบถาม

4.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ด้วยการใช้โปรแกรม Microsoft Excel และใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Spearman's Rank Correlation Coefficient) ด้วยการใช้โปรแกรมสถิติ Real statistics for Excel (real-statistics.com)

4.3 เป้าหมายของงาน

- 1) เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชลบุรี
- 2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชลบุรี
- 3) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาบุคลากรและนโยบาย ให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้ามากขึ้น

5. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

5.1 ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณ

5.1.1 ผลการศึกษาเชิงพรรณนาจากกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาคั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 402 ราย จากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จำนวน 98 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัดชลบุรี ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อพิจารณาตามประเภทตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น ลูกจ้างทั่วไป เช่น พนักงานประจำ กองสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 55.47 รองลงมา ได้แก่ ข้าราชการระดับปฏิบัติงาน เช่น นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 21.64 (ตารางที่ 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.39 ขณะที่เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 27.61 (ตารางที่ 2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย 35.96 ปี โดยมีอายุต่ำสุด 18 ปี และสูงสุด 60 ปี มีประสบการณ์ทำงานด้านการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเฉลี่ย 4.58 ปี โดยมีประสบการณ์ต่ำสุด 1 ปี และสูงสุด 31 ปี และมีจำนวนการเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าเฉลี่ย 2.66 ครั้ง โดยมีจำนวนครั้งต่ำสุด 1 ครั้ง และสูงสุด 16 ครั้ง (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 1 สัดส่วนเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทตำแหน่ง (n= 402)

ตำแหน่ง	ร้อยละ
ลูกจ้างทั่วไป เช่น พนักงานประจำกองสาธารณสุข	55.47
ข้าราชการ ระดับปฏิบัติงาน เช่น นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ	21.64
ผู้บริหาร (ข้าราชการประจำ) เช่น ปลัดเทศบาล / ผู้อำนวยการกอง	12.19
พนักงานราชการ เช่น นักวิชาการสาธารณสุข	10.7

ตารางที่ 2 สัดส่วนเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ (n= 402)

เพศ	ร้อยละ
เพศหญิง	72.39
เพศชาย	27.61

ตารางที่ 3 ข้อมูลปัจจัยด้านอายุ ประสบการณ์การทำงานด้านการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และจำนวนการอบรมเกี่ยวกับเรื่องโรคพิษสุนัขบ้า ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม (n= 402)

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่าสูงสุด (Max)
อายุ (ปี)	35.96 (\pm 9.24)	18	60
ประสบการณ์การทำงานด้านการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (ปี)	4.58 (\pm 4.9)	1	31
จำนวนการอบรมเกี่ยวกับเรื่องโรคพิษสุนัขบ้า (ครั้ง)	2.66 (\pm 2.64)	1	16

5.1.2 ผลการศึกษาด้านปัจจัยด้านความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

ผลการศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จำนวน 402 ราย พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับสูงจำนวน 360 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.55 เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ระดับปานกลางจำนวน 34 รายคิดเป็นร้อยละ 8.45 และเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ระดับต่ำจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.99 โดยมีค่ากลางมัธยฐานคะแนนความรู้ 9 คะแนน (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ระดับความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม (n= 402)

ระดับความรู้ (ช่วงคะแนน)	จำนวนราย (ร้อยละ)	ค่ากลางมัธยฐาน	IQR (Q3 – Q1)
ระดับสูง (7-10)	360 (89.55)	9	1 (10-9)
ระดับปานกลาง (4-6)	34 (8.45)	6	1 (6-5)
ความรู้ระดับต่ำ (0-3)	8 (1.99)	2	0 (2-2)
รวม	402 (100)	9	1 (10-9)

5.1.3 ผลการศึกษาปัจจัยด้านทัศนคติในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

ผลการการศึกษาปัจจัยด้านทัศนคติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชลบุรีจำนวน 402 ราย พบว่า มีเจ้าหน้าที่ที่มีระดับทัศนคติเหมาะสมอย่างยิ่ง จำนวน 154 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.31 ระดับทัศนคติเหมาะสม จำนวน 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.07 ระดับทัศนคติปานกลาง จำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.38 ระดับทัศนคติไม่เหมาะสม จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.99 ระดับทัศนคติไม่เหมาะสมอย่างยิ่งจำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.25 และมีค่ากลางมัธยฐานรวมที่ 8.4 คะแนน (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ระดับทัศนคติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม (n= 402)

ระดับทัศนคติ (ช่วงคะแนน)	จำนวนราย (ร้อยละ)	ค่ากลาง มัธยฐาน	IQR (Q3 – Q1)
เหมาะสมอย่างยิ่ง (8.73-10)	154 (38.31)	9.2	0.2 (9.2-9)
เหมาะสม (7.65-8.72)	145 (36.07)	8	0.4 (8.4-8)
ปานกลาง (6.57-7.64)	98 (24.38)	7.4	0.2 (7.6-7.4)
ไม่เหมาะสม (4.49-6.56)	4 (0.99)	6	0.1 (6.1-6)
เหมาะสมอย่างยิ่ง (4.4-5.48)	1 (0.25)	4.4	0 (4.4-4.4)
รวม	402	8.4	1.4 (9-7.6)

5.1.4 ผลการศึกษาปัจจัยด้านการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

ผลการศึกษาปัจจัยด้านการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จำนวน 402 ราย พบกว่า มีเจ้าหน้าที่ที่ได้คะแนนระดับสูงจำนวน 335 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.33 คะแนนระดับปานกลางจำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.92 และระดับคะแนนต่ำจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.74 และกลางมัธยฐานรวมที่ 9 คะแนน (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ระดับคะแนนการปฏิบัติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม (n= 402)

ระดับการปฏิบัติ (ช่วงคะแนน)	จำนวนราย (ร้อยละ)	ค่ากลาง มัธยฐาน	IQR (Q3 – Q1)
ระดับสูง (7-10)	335 (83.33)	9	2 (10-8)
ระดับปานกลาง (4-6)	60 (14.92)	6	1 (6-5)
ระดับต่ำ (0-3)	7 (1.74)	3	1 (3-2)
รวม	402 (100)	9	2 (10-8)

5.1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชลบุรีในด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

ผลการศึกษาความสัมพันธ์โดยคำนวณและพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Spearman's Rank Correlation Coefficient พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชลบุรีในด้านการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า จำนวน 402 ราย อยู่ในระดับต่ำมาก (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Spearman's Rank Correlation Coefficient) ระหว่างความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติในด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม

	ความรู้	ทัศนคติ	การปฏิบัติ
ความรู้	1	-	-
ทัศนคติ	0.10	1	-
การปฏิบัติ	0.06	0.15	1

5.2 ผลสำเร็จของงานเชิงคุณภาพ

5.2.1 จุดแข็งและช่องว่างปัจจัยด้านความรู้ ในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

จากแบบสอบถามเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ข้อคำถามด้านความรู้ที่มีจำนวนผู้ตอบถูกมากที่สุดจำนวน 3 อันดับแรก ได้แก่ โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดต่อที่มีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัส คิดเป็นร้อยละ 95.02 โรคพิษสุนัขบ้าสามารถป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และสุนัขและแมวที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเพียง 1 ครั้ง สามารถป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้ตลอดชีวิต คิดเป็นร้อยละ 92.78 และสัตว์อายุน้อยไม่สามารถเป็นโรคพิษสุนัขบ้าได้ โดยคิดเป็นร้อยละ 91.29 ข้อคำถามด้านความรู้ที่มีจำนวนผู้ตอบถูกน้อยที่สุดสามอันดับ ได้แก่ ขณะให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า สามารถวางขวดวัคซีนสัมผัสกับน้ำแข็งหรือไอศแพคได้โดยตรง คิดเป็นร้อยละ 70.89 การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมว ใช้ปริมาณวัคซีนตามน้ำหนักตัวของสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 78.35 และอาการของสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้า จะมีลักษณะพฤติกรรมที่ดุร้ายเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 83.58 (ตารางที่ 8) แสดงให้เห็นว่าควรมีการเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับวัคซีนและระบบห่วงโซ่ความเย็น ตามคำแนะนำในคู่มือการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในสัตว์ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2562)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าถูกต้องในแต่ละข้อ (n= 402)

รายละเอียดคำถาม	คำตอบ ที่ถูก	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดต่อที่มีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัส	ใช่	382	95.02
2. โรคพิษสุนัขบ้าเกิดเฉพาะกับสุนัขและแมวเท่านั้น	ไม่ใช่	359	89.30
3. สัตว์อายุน้อยไม่สามารถเป็นโรคพิษสุนัขบ้าได้	ไม่ใช่	367	91.29
4. โรคพิษสุนัขบ้าเกิดขึ้นเฉพาะในช่วงฤดูร้อนเท่านั้น	ไม่ใช่	350	87.06
5. อาการของสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะมีลักษณะพฤติกรรมที่ดุร้ายเท่านั้น	ไม่ใช่	336	83.58
6. คนหรือสัตว์ที่แสดงอาการของโรคพิษสุนัขบ้า สามารถรักษาให้หายขาดได้	ไม่ใช่	349	86.81

รายละเอียดคำถาม	คำตอบ ที่ถูก	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
7. โรคพิษสุนัขบ้าสามารถป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	ใช่	373	92.78
8. สุนัขและแมวที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเพียง 1 ครั้ง สามารถป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้ตลอดชีวิต	ไม่ใช่	373	92.78
9. ขณะให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า สามารถวางขวดวัคซีนสัมผัสกับน้ำแข็งหรือไอซ์แพคได้โดยตรง	ไม่ใช่	285	70.89
10. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมวใช้ปริมาณ วัคซีนตามน้ำหนักตัวของสัตว์	ไม่ใช่	315	78.35

5.2.2 จุดแข็งและช่องว่างปัจจัยด้านทัศนคติ ในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

ผลการศึกษาปัจจัยด้านทัศนคติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชลบุรี พบว่า เจ้าหน้าที่มีระดับทัศนคติในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 6 ประเด็นข้อความ (ตารางที่ 9) ได้แก่

- 1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าเจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการนำสัตว์เลี้ยงไปรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเมื่อถึงเวลาได้รับวัคซีน
- 2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า การเลี้ยงสัตว์อย่างถูกวิธี และรับผิดชอบต่อ รวมถึงการป้องกันสัตว์เลี้ยง จากโรคพิษสุนัขบ้า ให้กับประชาชนในพื้นที่ จะช่วยลดจำนวนการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้
- 3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการจัดอบรมเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้าจะทำให้การปฏิบัติงานด้านการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้ามีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 4) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการมีอยู่ของสัตว์จรจัด เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์
- 5) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการควบคุมจำนวนสัตว์จรจัดไม่ให้เพิ่มจำนวน ทำให้การควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 6) ท่านคิดว่าการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ตามรอบบรรจุปีงบประมาณ 1 ครั้ง ช่วยป้องกันการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่มีทัศนคติเชิงบวกอย่างมากต่อการวางรากฐานในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า โดยให้ความสนใจว่าเจ้าของสัตว์ต้องเป็นแกนหลักในการรับผิดชอบต่อการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตามที่กำหนด และมีความเชื่อมั่นว่าการให้ความรู้เชิงรุกแก่ประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า และการเลี้ยงสัตว์อย่างถูกวิธีและรับผิดชอบต่อ จะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยลดการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ยังมีทัศนคติที่ชัดเจนต่อปัจจัยเสี่ยงการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า โดยมองว่าปัญหา

ความหนาแน่นของสัตว์จรจัดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากฐานข้อมูลในระบบ Thai Rabies Net ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2567 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2567 โดยพบตัวอย่างสัตว์ที่ให้ผลบวกต่อโรคพิษสุนัขบ้าทางห้องปฏิบัติการ ทั้งหมดจำนวน 30 ตัว เป็นสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของและไม่ทราบข้อมูลผู้เป็นเจ้าของจำนวน 29 ตัว คิดเป็นร้อยละ 96.67 (29/30) ดังนั้น การควบคุมจำนวนสัตว์จรจัดจึงเป็นมาตรการเชิงยุทธศาสตร์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคในระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ยังเห็นด้วยกับระบบการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเชิงรุกรายปี ตามรอบการรณรงค์ปีงบประมาณละ 1 ครั้ง รวมถึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะบุคลากรผ่านการจัดอบรมเฉพาะทางเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้ามีประสิทธิภาพสูงสุด

5.2.3 จุดแข็งและช่องว่างปัจจัยด้านการปฏิบัติ ในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

การปฏิบัติด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าที่เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติได้มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ เมื่อพบสัตว์ที่สงสัยโรคพิษสุนัขบ้า ท่านประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อควบคุมโรคได้ และท่านมีการประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสัตว์ทราบถึงแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์และในคน อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 97.51 เมื่อพบผลบวกของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ท่านประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่ทราบถึงการเกิดโรคดังกล่าว เพื่อทำการเฝ้าระวังได้ คิดเป็นร้อยละ 97.01 ท่านติดตามข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ข้างเคียงได้ คิดเป็นร้อยละ 93.78 ส่วนข้อที่เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติได้น้อยที่สุด คือ เมื่อมีสัตว์กลุ่มเสี่ยงที่โดนสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด ท่านมีอุปกรณ์และวิธีการที่สามารถกักสัตว์กลุ่มเสี่ยงนั้นเพื่อเฝ้าระวังทางอากาศ เป็นเวลา 6 เดือน ได้ โดยคิดเป็นร้อยละ 45.77 และในหัวข้อเมื่อพบสัตว์ที่สงสัยโรคพิษสุนัขบ้า ท่านมีอุปกรณ์และวิธีการที่สามารถกักสัตว์เพื่อสังเกตอาการอย่างน้อย 15 วัน ได้ คิดเป็นร้อยละ 62.43 (ตารางที่ 10) แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่มีความพร้อม ในการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารความเสี่ยง โดยมีความเชี่ยวชาญในการประสานงานกับหน่วยงานเครือข่ายเมื่อพบสัตว์ต้องสงสัยต่อโรคพิษสุนัขบ้า รวมถึงมีกลไกการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อแจ้งเตือนภัยและให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนถึงระบบการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ที่เข้มแข็งในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงจุดอ่อนสำคัญที่ดำเนินการได้อย่างยากลำบากในพื้นที่จังหวัดชลบุรีในกระบวนการกักสัตว์กลุ่มเสี่ยงสงสัยโรคพิษสุนัขบ้า ทั้งในระยะสั้น (15 วัน) และระยะยาว (6 เดือน) เนื่องจากการขาดแคลนด้านอุปกรณ์ มาตรฐานวิธีการ และสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการกักกั้นสัตว์กลุ่มเสี่ยงเพื่อการเฝ้าระวังโรค ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติของการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ โดยพบว่ามิฉะนั้นด้านการปฏิบัติได้น้อยที่สุดในกรณีที่พบสัตว์ที่มีอาการสงสัยโรคพิษสุนัขบ้าจะสามารถดำเนินการจับสัตว์ขังไว้ดูอาการระยะเวลา 180 วัน ซึ่งมีผู้ที่สามารถปฏิบัติได้เพียงร้อยละ 20 เท่านั้น (แก่นเพชร และณัฐวดี, 2567)

ตารางที่ 9 ระดับทัศนคติในแต่ละประเด็นด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม (n= 402)

ทัศนคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	ค่า มัธยฐาน (IQR)	ระดับ ทัศนคติ ส่วนใหญ่
1. ท่านคิดว่าในปัจจุบันการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ และปล่อยสัตว์ มีประสิทธิภาพเพียงพอในการควบคุมป้องกันไม่ให้เกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์	91 (22.64)	149 (37.06)	104 (25.87)	49 (12.19)	9 (2.24)	0.4 (0.2)	เห็นด้วย
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการนำสัตว์เลี้ยงไปรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเมื่อถึงเวลาได้รับวัคซีน	291 (72.39)	103 (25.62)	5 (1.24)	3 (0.75)	0 (0)	1 (0.2)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3. ท่านคิดว่าการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ตามรอบรณรงค์ปีงบประมาณละ 1 ครั้ง ช่วยป้องกันการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้	205 (51.00)	177 (44.03)	16 (3.98)	4 (0.99)	0 (0)	1 (0.2)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4. ท่านคิดว่า มาตรการการสำรวจและขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยงช่วยลดจำนวนการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้	140 (34.82)	191 (47.51)	58 (14.43)	10 (2.49)	3 (0.75)	0.8 (0.2)	เห็นด้วย
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การมีอยู่ของสัตว์จรจัด เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์	227 (56.47)	148 (36.82)	21 (5.22)	6 (1.49)	0 (0)	1 (0.2)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ทัศนคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง จำนวน (ร้อยละ)	ค่า มัธยฐาน (IQR)	ระดับ ทัศนคติ ส่วนใหญ่
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การควบคุมจำนวนสัตว์จรจัดไม่ให้เพิ่มจำนวน ทำให้การควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	213 (52.98)	174 (43.28)	12 (2.99)	2 (0.50)	1 (0.25)	1 (0.2)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า หากพบสัตว์ที่แสดงอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ให้กำจัดสัตว์ตัวนั้น	169 (42.04)	156 (38.81)	52 (12.94)	21 (5.22)	4 (0.99)	0.8 (0.2)	เห็นด้วย
8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การมีสถานสงเคราะห์สัตว์ในพื้นที่ช่วยลดจำนวนการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้	142 (35.32)	139 (34.58)	96 (23.88)	18 (4.48)	7 (1.74)	0.8 (0.4)	เห็นด้วย
9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า การเลี้ยงสัตว์อย่างถูกวิธีและรับผิดชอบ รวมถึงการป้องกันสัตว์เลี้ยง จากโรคพิษสุนัขบ้า ให้กับประชาชนในพื้นที่ จะช่วยลดจำนวนการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้	230 (57.21)	155 (38.56)	15 (3.73)	2 (0.50)	0 (0)	1 (0.2)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การจัดอบรมเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้า จะทำให้การปฏิบัติงานด้านการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้ามีประสิทธิภาพมากขึ้น	230 (57.21)	154 (38.31)	16 (3.98)	1 (0.25)	1 (0.25)	1 (0.2)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรีที่ตอบแบบสอบถาม
ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในแต่ละประเด็น (n= 402)

รายละเอียดคำถาม	คำตอบที่ถูกต้อง	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เมื่อพบสัตว์ที่สงสัยโรคพิษสุนัขบ้า ท่านประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อควบคุมโรคได้	ปฏิบัติได้	392	97.51
2. เมื่อพบสัตว์ที่เสียชีวิตด้วยอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ท่านส่งซากสัตว์นั้นเพื่อตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการได้	ปฏิบัติได้	281	69.90
3. ท่านสามารถฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตามรอบรณรงค์ให้กับสัตว์ในพื้นที่ได้ อย่างน้อย 80% ของจำนวนประชากรสัตว์ในพื้นที่	ปฏิบัติได้	361	89.80
4. เมื่อพบผลบวกของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ท่านฉีดวัคซีนให้กับสุนัขและแมวทุกตัวรัศมี 5 กิโลเมตร รอบจุดเกิดโรคได้	ปฏิบัติได้	318	79.10
5. เมื่อพบสัตว์ที่สงสัยโรคพิษสุนัขบ้า ท่านมีอุปกรณ์และวิธีการที่สามารถกักสัตว์เพื่อสังเกตอาการอย่างน้อย 15 วัน ได้	ปฏิบัติได้	251	62.43
6. เมื่อมีสัตว์กลุ่มเสี่ยงที่โดนสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด ท่านมีอุปกรณ์และวิธีการที่สามารถกักสัตว์กลุ่มเสี่ยงนั้นเพื่อเฝ้าระวังทางอาการ เป็นเวลา 6 เดือน ได้	ปฏิบัติได้	184	45.77
7. ท่านเข้ารับการอบรมหรือค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ความรู้โรคพิษสุนัขบ้า อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง	ปฏิบัติได้	359	89.30
8. ท่านติดตามข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ข้างเคียงได้	ปฏิบัติได้	377	93.78
9. เมื่อพบผลบวกของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ท่านประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่ทราบถึงการเกิดโรคดังกล่าว เพื่อทำการเฝ้าระวังได้	ปฏิบัติได้	390	97.01
10. ท่านมีการประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสัตว์ทราบถึงแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์และในคน อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง	ปฏิบัติได้	392	97.51

6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

6.1 การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชลบุรี และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำผลการศึกษาในประเด็นที่เจ้าหน้าที่ยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน โดยเฉพาะด้านเทคนิคการบริหารจัดการวัคซีน โดยเฉพาะขั้นตอน วิธีการเก็บรักษา และการใช้วัคซีนในสัตว์อย่างถูกต้อง เพื่อให้วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้ถูกนำเข้าสู่ตัวสัตว์และสามารถกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันต่อโรคพิษสุนัขบ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพในการป้องกันโรคมานี้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรและหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อยกระดับสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ให้มีความเชี่ยวชาญและสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเครือข่ายภาคประชาชน

จากการที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าส่วนใหญ่มีภารกิจในการถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้าแก่ประชาชน ดังนั้น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชลบุรี และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการต่อยอดโดยการปรับเปลี่ยนบทบาทของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการส่งเสริมความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์ ผ่านการออกแบบกิจกรรมรณรงค์เชิงรุกที่มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่เข้าใจง่ายในระดับชุมชน เพื่อสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังที่เข้มแข็งและเกิดความยั่งยืนในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่

6.3 การสนับสนุนการกำหนดนโยบายระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด

เนื่องจากผลการศึกษาวิจัยนี้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่สำคัญสำหรับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระดับจังหวัด ในการพิจารณาจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสัตว์กลุ่มเสี่ยงและสัตว์จรจัดอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์ในการควบคุมสัตว์กลุ่มเสี่ยงที่จำเป็น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่ และบูรณาการแผนงานป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้เข้ากับแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นทางการ

6.4 การจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติมาตรฐานเพื่อการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

สามารถนำผลการศึกษามาใช้พัฒนาเป็นชุดความรู้หรือคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานและเครื่องมืออ้างอิงในการทำงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ครอบคลุมตั้งแต่วิธีการเฝ้าระวังโรค การกักกันสัตว์กลุ่มเสี่ยง ตลอดจนกลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มความรวดเร็วในการควบคุมโรคเมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ในพื้นที่

7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

7.1 การพัฒนาเครื่องมือแบบสอบถามให้สอดคล้องกับความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมาย

การออกแบบข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ทั้งในด้านเนื้อหาและความชัดเจนในการสื่อสารกับกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย ทั้งในด้านบทบาทหน้าที่ ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้มีโอกาสที่จะเข้าใจต่อคำถามไม่ตรงกัน ส่งผลต่อความแม่นยำของข้อมูลที่ได้รับ

7.2 ข้อจำกัดในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างและการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

การขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัดชลบุรี มีความยุ่งยากในการเข้าถึงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับงานควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า โดยผู้ทำการศึกษาจำเป็นต้องชี้แจงวัตถุประสงค์และความสำคัญของการศึกษาแก่ผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อสร้างแรงจูงใจในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและตรงกับความเป็นจริงในการปฏิบัติงาน

8. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

8.1 การทำให้ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องและเป็นจริง

แม้การศึกษานี้ได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบแบบสอบถามผ่านระบบ Google Forms ที่ทางผู้ทำการศึกษาได้ทำการออกแบบสอบถามไว้ ซึ่งจะช่วยให้การเก็บข้อมูลสามารถเข้าถึงพื้นที่ทั้งจังหวัดชลบุรีได้อย่างรวดเร็ว แต่ยังมีข้อจำกัดในการชี้แจงประเด็นคำถามที่ซับซ้อนซึ่งหากผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อสงสัย ก็จะไม่สามารถสอบถามผู้ทำวิจัยได้ทันที และอาจนำไปสู่การตอบข้อมูลตามความเคยชินมากกว่าความเข้าใจทางวิชาการที่ถูกต้อง นอกจากนี้ การกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามอย่างตรงตามความเป็นจริง โดยเฉพาะเมื่อผู้ตอบแบบสอบถามอาจมีข้อจำกัดด้านเวลา ความเข้าใจ หรือแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ จึงอาจส่งผลให้ได้รับข้อมูลที่ขาดความสมบูรณ์ในการสะท้อนสถานการณ์ที่แท้จริง ทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการปฏิบัติ

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 การปรับปรุงเครื่องมือแบบสอบถามให้มีความสอดคล้องกับบริบทเฉพาะ

การออกแบบแบบสอบถามแยกตามบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ หรือใช้ภาษาที่อ่านและเข้าใจง่าย ต่อการทำความเข้าใจในทุกระดับประสบการณ์ทำงานและบทบาทของเจ้าหน้าที่ เพื่อลดความคลาดเคลื่อนจากการตีความคำถาม

9.2 การพัฒนากระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบผสมผสาน

ในกรณีที่กลุ่มเป้าหมายมีข้อจำกัดด้านเวลาหรือความเข้าใจเชิงเทคนิคจำกัด การทำการศึกษาในครั้งต่อไปควรพิจารณาใช้การเก็บข้อมูลแบบผสมผสาน ระหว่างแบบสอบถามออนไลน์ร่วมกับการสัมภาษณ์

ทางโทรศัพท์หรือการลงพื้นที่สุ่มตรวจ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถซักถามข้อสงสัยในประเด็น คำถามที่ซับซ้อนได้ทันที ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มความสมบูรณ์และลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลได้

9.3 การตรวจสอบความตรงของข้อมูลด้วยวิธี Data Triangulation

เพื่อเป็นการแก้ปัญหาข้อมูลที่อาจไม่สะท้อนถึงความเป็นจริงทั้งหมดในพื้นที่ ควรมีการ ออกแบบการศึกษาที่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้จากหลายแหล่ง เช่น การนำผลการตอบแบบสอบถาม ไปเปรียบเทียบกับสถิติการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับข้อคำถามจริงในพื้นที่ หรือการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นข้อคำถาม เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องของพฤติกรรมการปฏิบัติงานในพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. 2566. รายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าประจำปี 2565.
- กรมปศุสัตว์. 2568. มาตรการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าและแนวทางการจัดสรรวัคซีนเพื่อควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าสำหรับสัตว์ ปิงปประมาณ พ.ศ. 2568. แหล่งที่มา: <https://dcontrol.dld.go.th/webnew/index.php/th/news-menu/2018-07-02-08-24-32/9738-2568-8>. [12 พฤษภาคม 2568].
- กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค. 2562. คู่มือการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. แหล่งที่มา: <https://klb.ddc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/78>. [12 พฤษภาคม 2568].
- แก่นเพชร เนียนแนบ และณัฐวดี ศรีสุขภู. 2567. การศึกษาความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติของการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ. แหล่งที่มา: https://pvlo-smp.dld.go.th/webnew/images/document/1-1kangped_full_paper_Renew_25-3-67.pdf. [12 พฤษภาคม 2568].
- ลิลาวรรณ สุขโข และคณะ. 2568. สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้า ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2567–2568. *รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา*. 56 (4): 1–6. <https://doi.org/10.59096/wesr.v56i4.5568>.
- สัตว์แพทย์สภา. 2563. คู่มือเวชปฏิบัติเรื่องโรคพิษสุนัขบ้า. แหล่งที่มา <https://vrd-sn.dld.go.th/webnew/images/stories/service/PDF/report/CPG-A5-Update.pdf>. [12 พฤษภาคม 2568].
- ศูนย์ประสานงานโรคพิษสุนัขบ้าแห่งชาติ. 2565. คู่มือแนวทางปฏิบัติในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า.
- World Health Organization. 2023. *Rabies*. Retrieved from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/rabies>. Accessed: May 12, 2024.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บทคัดย่อ

การศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดชลบุรี

พิชญา วีระพันธุ์^{1*} อลิสา กীরตวสิน¹ กรกมล ธนะกิจศิริ²

โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัส ติดต่อผ่านน้ำลายของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่ติดเชื้อ ในปัจจุบันโรคพิษสุนัขบ้ายังคงเป็นปัญหาที่สำคัญในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย ซึ่งยังคงพบผู้เสียชีวิตด้วย โรคพิษสุนัขบ้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอนามัยโลก รวมถึงนโยบายของประเทศไทย ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ที่มีเป้าหมายในการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีบทบาทในการกำกับ ดูแล และให้ความรู้กับประชาชน โดยการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติด้านการ ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดชลบุรี โดยเป็นการศึกษาแบบสังเกต เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน จากกลุ่มตัวอย่าง 402 ราย พบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 89.55 โดยมีความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าที่เกิดจากเชื้อไวรัส ซึ่งสามารถป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีน คิดเป็น ร้อยละ 95.02 ผลการศึกษาด้านทัศนคติพบว่าเจ้าหน้าที่ที่ได้คะแนนระดับเหมาะสมอย่างยิ่งร้อยละ 38.31 โดยทัศนคติที่เจ้าหน้าที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการนำสัตว์เลี้ยงไปรับวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเมื่อถึงเวลาได้รับวัคซีน คิดเป็นร้อยละ 72.39 ผลการศึกษาด้านการปฏิบัติในการป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า พบว่าเจ้าหน้าที่ที่ได้คะแนนด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยพบว่าประเด็นที่เจ้าหน้าที่ที่สามารถปฏิบัติได้ที่มีสัดส่วนมากที่สุดคือ เมื่อพบสัตว์ที่สงสัยโรคพิษสุนัขบ้า สามารถประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อควบคุมโรคได้ และมีการประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสัตว์ทราบถึงแนวทาง ปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์และในคนอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 97.51 ผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในระดับสูง แต่เนื่องจาก ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำมาก ดังนั้น การพัฒนาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง อาจไม่เพียงพอ ควรมีการส่งเสริมหลายปัจจัยไปพร้อมกัน เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การสร้างแรงจูงใจ หรือ การสนับสนุนเชิงนโยบายเพื่อให้สามารถนำความรู้ และทัศนคติที่ถูกต้อง มาใช้ปฏิบัติงานได้จริงในพื้นที่

คำสำคัญ: โรคพิษสุนัขบ้า การป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี

¹กลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชลบุรี จังหวัดชลบุรี 20000

²ส่วนสุขภาพสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

*ผู้รับผิดชอบบทความ e-mail: w.pitchaya1090@gmail.com

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามบนระบบ Google Form

แบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติของการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี

แบบสอบถามชุดนี้เป็นเอกสารประกอบการวิจัยของเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชลบุรี โดยเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถามคือ เจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัดชลบุรี

จึงใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามดังรายละเอียดที่ปรากฏในแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ท่านกรอกคำถามตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ของการนำผลการวิเคราะห์จากงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ต่อไป

korn.someone@gmail.com [Switch account](#)

Not shared

* Indicates required question

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำแนะนำ: กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยการตอบสั้นๆ เลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่านมากที่สุด

ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน (อบต./ทต./ทม./ทน./เมืองพัทยา) *

Your answer

ตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน *

ผู้บริหาร (ข้าราชการประจำ) เช่น ปลัดเทศบาล/ผู้อำนวยการกอง

ข้าราชการ ระดับปฏิบัติงาน เช่น นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

พนักงานราชการ เช่น นักวิชาการสาธารณสุข

ลูกจ้างทั่วไป เช่น พนักงานประจำกองสาธารณสุข

เพศ *

ชาย

หญิง

อายุ (ปี) *

Your answer

จำนวนปี ที่ปฏิบัติงานด้านควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า (ปี) *

Your answer

จำนวนครั้งที่เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า (ครั้ง) *

Your answer

[Next](#) [Clear form](#)

ตอนที่ 2 คำถามความรู้ด้านการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรุณาตอบแบบสอบถามโดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่าน *

	ถูก	ผิด
1. โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดเชื้อที่มีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัส	☐	☐
2. โรคพิษสุนัขบ้าเกิดเฉพาะกับสุนัขและแมวเท่านั้น	☐	☐
3. สัตว์อายุน้อยไม่สามารถเป็นโรคพิษสุนัขบ้าได้	☐	☐
4. โรคพิษสุนัขบ้าเกิดขึ้นเฉพาะในช่วงฤดูร้อนเท่านั้น	☐	☐
5. อาการของสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะมีลักษณะพฤติกรรมที่ดุร้ายเท่านั้น	☐	☐
6. คนหรือสัตว์ที่แสดงอาการของโรคพิษสุนัขบ้า สามารถรักษาให้หายขาดได้	☐	☐
7. โรคพิษสุนัขบ้าสามารถป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	☐	☐
8. สุนัขและแมวที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเพียง 1 ครั้ง สามารถป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้ตลอดชีวิต	☐	☐
9. ขณะให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า สามารถวางขวดวัคซีนสัมผัสกับน้ำแข็งหรือไอซ์แพคได้โดยตรง	☐	☐
10. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมวใช้ปริมาณวัคซีนตามน้ำหนักตัวของสัตว์	☐	☐

Back

Next

Clear form

ตอนที่ 3 คำถามทัศนคติด้านการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรุณาตอบแบบสอบถามโดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด *

	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ท่านคิดว่าในปัจจุบันการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า และการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ และปล่อยสัตว์ มีประสิทธิภาพเพียงพอในการควบคุมป้องกันไม่ให้เกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์	☐				
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าเจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการนำสัตว์เลี้ยงไปรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเมื่อถึงเวลาได้รับวัคซีน	☐				
3. ท่านคิดว่าการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ตามรอบรณรงค์ปีงบประมาณละ 1 ครั้ง มีส่วนช่วยในการลดความเสี่ยงการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าของสัตว์ในพื้นที่ได้	☐				
4. ท่านคิดว่ามาตรการการสำรวจและขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง ช่วยลดจำนวนการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้	☐				
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การมีอยู่ของสัตว์จรจัดเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์	☐				

ตอนที่ 3 คำถามทัศนคติด้านการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรุณาตอบแบบสอบถามโดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด *

	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การควบคุมจำนวนสัตว์จรจัดไม่ให้เพิ่มจำนวน ทำให้การควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	☐				
7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า หากพบสัตว์ที่แสดงอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ให้กำจัดสัตว์ตัวนั้น	☐				
8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การมีสถานสงเคราะห์สัตว์ในพื้นที่ ช่วยลดจำนวนการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้	☐				
9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า การเลี้ยงสัตว์อย่างถูกวิธีและรับผิดชอบ รวมถึงการป้องกันสัตว์เลี้ยงจากโรคพิษสุนัขบ้า ให้กับประชาชนในพื้นที่ จะช่วยลดจำนวนการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้	☐				
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การจัดอบรมเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวข้องกับโรคพิษสุนัขบ้า จะทำให้การปฏิบัติงานด้านการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้ามีประสิทธิภาพมากขึ้น	☐				

ตอนที่ 4 คำถามการปฏิบัติด้านการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรุณาตอบแบบสอบถามโดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบของท่าน *

	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้
1. เมื่อพบสัตว์ที่สงสัยโรคพิษสุนัขบ้า ท่านประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อควบคุมโรคได้	☐	☐
2. เมื่อพบสัตว์ที่เสียชีวิตด้วยอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ท่านส่งซากสัตว์นั้นเพื่อตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการได้	☐	☐
3. ท่าน/อปท.ที่ท่านสังกัดอยู่สามารถฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตามรอบรณรงค์ให้กับสัตว์ในพื้นที่ได้ อย่างน้อย 80% ของจำนวนประชากรสัตว์ในพื้นที่	☐	☐
4. เมื่อพบผลบวกของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ท่านฉีดวัคซีนให้กับสุนัขและแมวทุกตัวรัศมี 5 กิโลเมตร รอบจุดเกิดโรคได้	☐	☐
5. เมื่อพบสัตว์ที่สงสัยโรคพิษสุนัขบ้า ท่านมีอุปกรณ์และวิธีการที่สามารถกักสัตว์เพื่อสังเกตอาการอย่างน้อย 15 วัน ได้	☐	☐
6. เมื่อมีสัตว์กลุ่มเสี่ยงที่โดนสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด ท่านมีอุปกรณ์และวิธีการที่สามารถกักสัตว์กลุ่มเสี่ยงนั้นเพื่อเฝ้าระวังทางอาการ เป็นเวลา 6 เดือน ได้	☐	☐
7. ท่านเข้ารับการอบรมหรือค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้โรคพิษสุนัขบ้า อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	☐	☐
8. ท่านติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ข้างเคียงได้	☐	☐
9. เมื่อพบผลบวกของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ท่านประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่ทราบถึงการเกิดโรคดังกล่าว เพื่อทำการเฝ้าระวังได้	☐	☐
10. ท่านมีการประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสัตว์ทราบถึงแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์และในคน อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง	☐	☐